

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра обліку та аудиту**

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Шацкова Віктора Володимировича
на тему «Облік та аудит основних засобів підприємств суспільного
інтересу»,**

**подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю «Облік і оподаткування»**

**Витяг з протоколу засідання фахового
семінару кафедри обліку та аудиту,
від «14» 02 2025 р. №3**

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах економічного розвитку підприємства суспільного інтересу відіграють ключову роль у забезпеченні сталого зростання, ефективного використання ресурсів та підвищенні рівня довіри до фінансової інформації. Основні засоби є одним із найважливіших об'єктів обліку, оскільки вони становлять значну частку активів підприємств та безпосередньо впливають на результати їх господарської діяльності. Відповідно, належна організація обліку основних засобів забезпечує достовірність фінансової звітності, що є важливим чинником для прийняття управлінських рішень, залучення інвесторів та зміцнення ринкових позицій підприємств. Однак на практиці існує низка проблем, пов'язаних із правильним визнанням, оцінкою, амортизацією та відображенням змін у складі основних засобів, що ускладнює процес їх обліку та вимагає подальшого наукового опрацювання.

Аудит основних засобів є невід'ємною складовою системи контролю за фінансовою звітністю підприємств суспільного інтересу. Враховуючи зростання вимог до прозорості фінансової інформації та відповідності міжнародним стандартам, підвищується значення ефективного аудиту як інструменту підтвердження достовірності облікових даних. Разом з тим сучасна практика аудиту стикається з викликами, пов'язаними з виявленням ризиків суттєвого викривлення інформації, впровадженням цифрових технологій у процес аудиторської перевірки та необхідністю адаптації методології аудиту до змін у законодавстві. Це зумовлює потребу в подальшому удосконаленні методичних підходів до аудиту основних засобів підприємств суспільного інтересу, що сприятиме підвищенню рівня довіри до фінансової звітності зі сторони регуляторних органів, інвесторів та інших зацікавлених сторін.

Отже, дослідження проблем обліку та аудиту основних засобів підприємств суспільного інтересу має важливе теоретичне та практичне значення. Дослідження сприятиме удосконаленню методичних підходів до облікового відображення основних засобів, що забезпечить більшу об'єктивність та відповідність фінансової звітності сучасним вимогам. Удосконалення методики аудиту дозволить підвищити якість аудиторських перевірок, що позитивно вплине на довіру до фінансової інформації та сприятиме економічній стабільності підприємств. Усе це обумовлює актуальність теми дисертаційного дослідження та необхідність подальшого аналізу й розробки рекомендацій щодо покращення обліку та аудиту основних засобів підприємств суспільного інтересу.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана у відповідності до плану науково-дослідної роботи кафедри обліку та аудиту на тему «Обліково-аналітичне забезпечення управління суб'єктів господарювання в умовах сталого розвитку» (державний реєстраційний № 0121U111098) – в частині класифікації та оцінки основних засобів підприємств суспільного інтересу з урахуванням принципів сталого розвитку; добровільного розкриття інформації в фінансовій звітності щодо кліматичних змін в частині основних засобів.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічного підґрунтя і розробці рекомендації щодо обліку і аудиту основних засобів підприємств суспільного інтересу в умовах невизначеності. Найбільш вагомими результатами, що становлять наукову новизну, є:

вперше:

– розроблено концептуальну модель облікової оцінки за структурним підходом та моделі для облікових оцінок «амортизація», «ліквідаційна вартість», «справедлива вартість», «зменшення корисності» та «оренда», які будуються за наступними блоками: вхідна інформація, підходи або методи оцінки, припущення, невизначеність оцінки, регулярний перегляд, вимоги до прозорості;

удосконалено:

– процес дослідження стану системи обліку основних засобів та відображення даних про основні засоби у фінансовій звітності підприємств суспільного інтересу, який відрізняється від існуючих підходів тим, що розкриття інформації здійснюється за: 1) обліковими оцінками основних засобів та 2) додатковою або необов'язковою інформацією про основні засоби;

– систематизацію методів розрахунку знецінення основних засобів в розрізі різних підходів, які відрізняються оцінюванням їх придатності застосування підприємствами суспільного інтересу різних галузей при певних потребах;

– систематизацію інформації щодо основних засобів, яка потребує розкриття у фінансовій звітності відповідно до вимог міжнародних стандартів, яка доповнена добровільним розкриттям інформації щодо кліматичних змін;

– порядок групування основних засобів у звіті про фінансовий стан підприємств суспільного інтересу за різними підходами в залежності від відображення таких специфічних активів, як незавершені капітальні інвестиції, передоплати за основні засоби, активи в формі права користування;

– методичний підхід до аудиту облікових оцінок, який охоплюючи основні вимоги міжнародних стандартів аудиту, надає чіткі інструменти для аналізу та верифікації оціночних процедур, пов'язаних із обліковими оцінками;

– методичний підхід до аналізу чутливості припущення, який заснований на формуванні альтернативних сценаріїв змін припущення, оцінки впливу змін у припущеннях на фінансові показники та оцінку ризику недооцінки або переоцінки через хибні припущення;

набуло подальшого розвитку

– класифікація основних засобів підприємств суспільного інтересу, в якій враховується специфіка обліку основних засобів за міжнародними стандартами, за такими ознаками: формою появи, групами, моделлю оцінки, перенесенням вартості, характером експлуатації, рівнем агрегування, шляхом отримання вигоди від використання, метою формування інтегрованої звітності, необхідністю поліпшення;

– загальний процес аудиту, який будується за чотирьома стадіями: формування завдання, оцінка ризиків, тестування, завершальні процедури;

– методичний підхід до аудиту основних засобів підприємств суспільного інтересу, який будується на взаємозв'язку процесів, пов'язаних з основними засобами, елементами внутрішнього контролю, ризиками та аудиторськими процедурами у відповідь на оцінені ризики;

– документування результатів аудиту облікових оцінок основних засобів підприємств суспільного інтересу, використання якої дозволить структурувати та систематизувати результати перевірок згідно з вимогами документування аудиторських доказів.

Теоретичне та практичне значення результатів роботи, полягає у вирішенні ряду проблемних питань та розробці науково обґрунтованих і методично завершених рекомендацій щодо вдосконалення обліку та аудиту основних засобів в умовах невизначеності для забезпечення сталого економічного розвитку підприємств суспільного інтересу та отримання більшої довіри зі сторони стейкхолдерів. Практична цінність та придатність положень дисертаційної роботи підтверджується відповідними відгуками:

довідка про практичну цінність дисертації від ПрАТ «КПМГ АУДИТ»;

довідка про практичну цінність дисертації від ГО «Міжнародна професійна спілка аудиторів»;

довідка про впровадження результатів дисертації від ТОВ «АРДІС ГРУП»;

довідка про впровадження результатів дисертації від ТОВ «Елмарин»;

акт впровадження результатів дисертаційного дослідження в освітній процес;

акт впровадження результатів дисертаційного дослідження в НДР кафедри обліку та аудиту на тему: «Обліково-аналітичне забезпечення управління суб'єктів господарювання в умовах сталого розвитку».

Апробація результатів дисертаційного дослідження. Окремі положення дисертаційного дослідження мають практичну цінність та придатність, що підтверджується відповідними відгуками та актами впровадження. Окремі положення дисертаційного дослідження були оприлюднені в процесі роботи науково-практичних конференцій: Всеукраїнські науково-практичні конференції «Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України» (м. Одеса, 13 листопада 2020 р., 10-11 листопада 2023 р.); Міжнародних науково-практичних конференціях: «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: сучасні виклики» (м. Полтава, 05-06 жовтня 2021 р.), «Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів» (м. Берегове, 15 червня 2022 р.), «Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством» (м. Луцьк, 24 червня 2022 р.), «Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики» (м. Одеса, 13 вересня 2024 р.), «Обліково-аналітичне забезпечення системи менеджменту підприємства» (м. Львів, 10-11 жовтня 2024 р.).

Дотримання принципів академічної доброчесності. За результатами науково-технічної експертизи та автоматизованої перевірки тексту дисертація Шацкова В. В. визнається оригінальною роботою, яка не містить фальсифікації, фабрикації, плагіату та запозичень.

Перелік публікацій за темою дисертації. Основні розроблені і сформовані положення, практичні рекомендації, сформульовані висновки та пропозиції висвітлено у 14 публікаціях наукового характеру, серед яких 7 статей, опублікованих у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, з них 3 – у співавторстві, 7 праць – апробаційного характеру, опублікованих у збірниках тез за результатами роботи Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях. Загальний обсяг опублікованих праць складає 5,9 д.а., з яких 5,0 д.а. належить особисто автору.

1. **Шацков В.В.,** Шацкова Л.П. Порівняльний аналіз обліку основних засобів суб'єктів державного та приватного секторів економіки. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2022. № 3 (21). С. 44-50. DOI: 10.15276/EJ.03.2022.5. DOI: 10.5281/zenodo.7465440. (0,7 д.а., особисто автору належить 0,6 д.а.: порівняно дефініцію «основні засоби», визначення одиниці обліку основних засобів, класифікацію основних засобів, методи амортизації основних засобів, порядок оцінки первісної вартості основних засобів та переоцінки основних засобів за міжнародними і національними стандартами бухгалтерського обліку).

2. **Шацков В.,** Колісник О. Аудит фінансової звітності: стратегія, план, процедури та методи. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 1. С. 226-235. DOI: <https://doi.org/10.35774/econp2024.01.226>. (0,7 д.а., особисто автору належить 0,5 д.а.: виділено чотири основні етапи процесу аудиту фінансової звітності, досліджено фактори та порядок визначення суттєвих рахунків і додатків, а також їхні відповідні судження. описано складові плану аудиту, розглянуто види аудиторських процедур і аналітичних методів, а також розроблено

управління підприємством: матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Луцьк, 24 червня 2022 р.). Луцьк: ЛНТУ, 2022. С. 222-226 (0,2 д.а., особисто автору належить 0,1 д.а.: запропоновано рекомендація щодо класифікування та облікового відображення витрат, пов'язаних з капітальним ремонтом основних засобів).

12. **Шацков В.В.**, Колісник О.П. Відмінності при складанні фінансової звітності за МСФЗ та НП(С)БО. *Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України*: матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 10-11 листопада 2023 р.). Одеса: Національний університет «Одеська політехніка», 2023. С. 31-33 (0,2 д.а., особисто автору належить 0,1 д.а.: виділено відмінності при складанні фінансової звітності за МСФЗ та НП(С)БО).

13. **Шацков В.В.** Вибір оптимальної амортизаційної політики як складової стратегії розвитку підприємства. *Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики*: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 13 вересня 2024 р.). Одеса: ОНЕУ, 2024. С. 191-192 (0,1 д.а.).

14. **Шацков В.В.** Незалежний аудит фінансової звітності підприємств суспільного інтересу. *Обліково-аналітичне забезпечення системи менеджменту підприємства*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 10-11 жовтня 2024 р.). Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2024. С. 157-158 (0,1 д.а.).

Загальний висновок. За актуальністю обраної теми, обсягом, достовірністю та рівнем апробації отриманих результатів, науковою новизною, обґрунтованістю висновків, практичною цінністю дисертаційна робота Шацкова Віктора Володимировича на тему «Облік та аудит основних засобів підприємств суспільного інтересу», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності «Облік і оподаткування», повністю відповідає вимогам, що висуваються до такого виду робіт.

Головуючий на засіданні фахового семінару:
завідувач кафедри обліку та аудиту,
докт. екон. наук, професор

Андрій ЛІСОВИЙ

